

Griendencollege

Programma van toetsing en afsluiting 2023 - 2024

Vak: Nederlands 4 KBL

Docenten: J. Huisman / M. Demandt / M. Steehouwer / J. Zijderveld / L. Zwartbol
2023-2024

Je slaat dit format dus twee keer op. Een keer als vakwerkplan en een keer als PTA]

Doelstelling:

Het vak Nederlands kent grofweg drie doelstellingen waar de leerling aan dient te voldoen:

Ten eerste staat het vak Nederlands in dienst van alle andere vakken. Taal is het middel ter communicatie en staat hiermee in verbinding met de andere vakken. De taal maakt het eveneens mogelijk voor de leerlingen om het vak Nederlands op zich te kunnen volgen.

Een tweede doelstelling is dat de leerlingen worden voorbereid op de eindtermen zoals gegeven in de Syllabus Nederlands Vmbo van het College voor Toetsen en Examens (2020). Hierin worden die eisen beschreven waaraan de leerling dient te voldoen wil hij het examen met goed gevolg afleggen voor het vak Nederlands.

Tot slot leiden wij de leerlingen op door middel van het vak Nederlands voor deelname en participatie in de huidige en toekomstige maatschappij. Hierin dienen zij autonoom te kunnen functioneren. Taal is hierbij het instrument. De Commissie Meijerink heeft in 2009 gesteld dat elke leerling die het Vmbo verlaat dient te voldoen aan referentieniveau 2F (Meijerink, 2009). Dit niveau behelst alle vaardigheden die noodzakelijk en voorwaardelijk zijn om daadwerkelijk autonoom deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Deze doelstelling wordt breder getrokken dan alleen het vak Nederlands binnen het Griendencollege; elk vak gebruikt taal als communicatiemiddel, bij elk vak wordt gewerkt aan het behalen van deze doelstelling

Doelen:

De volgende doelen (exameneenheden) behelzen het programma Nederlands:

NE/K/1	Oriëntatie op leren en werken
NE/K/2	Basisvaardigheden
NE/K/3	Leervaardigheden voor het vak Nederlands
NE/K/4	Luister- en kijkvaardigheid
NE/K/5	Spreek- en gespreksvaardigheid
NE/K/6	Leesvaardigheid
NE/K/7	Schrijfvaardigheid
NE/K/8	Fictie

Aanvullend specifiek voor GT:

- NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie
- NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie
- NE/V/3 Vaardigheden in samenhang

Middelen:

Methode Nieuw Nederlands in elk leerjaar op elk niveau

Examens afkomstig van www.examenblad.nl

Verdiepende lesstof afkomstig van:

- Uitgeverij Pak diverse uitgaves (specifiek voor taalvaardigheid; werkwoordspelling en algemene spelling, woordenschat vergroten, stijl)
- VO-Content
- www.eindexamensite.nl
- www.facet.nl

Manier van aftoetsen:

Toetsen gebeurt voornamelijk schriftelijk in de vorm van klassikale afname in de toetsweken. Daarnaast wordt ook mondeling en door middel van beeld getoetst (vlogs). Eveneens wordt door middel van werkstukvormen getoetst.

Beschikbare uren:

Volgens onderstaande lessentabel vinden de lessen plaats

Afdeling ↓	Leerjaar 1	Leerjaar 2	Leerjaar 3	Leerjaar 4
BBL	4	4	3	3
KBL	4	4	3	3
TL	3	4	3	3

PTA Nederlands

Leerweg: KBL 4

Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode) SE-week: Ja/Nee	Herkansing ja/nee?	Weging
4.1	<p>Ne/k/2 Basisvaardigheden De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven, informatie verwerken en presenteren</p> <p>Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands -Ik kan strategieën kiezen en hanteren die afgestemd zijn op het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek- en gespreksdoelen. -ik kan strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen. -ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taal of communicatieve kennis tekortschiet: informatie afleiden uit de context - woordenboek gebruiken - vragen wat iets betekent - omschrijvingen gebruiken - non-verbale middelen benutten</p> <p>Ne/K/6 Leesvaardigheid</p>	<p>-ik herhaal, leer en oefen hoe de indeling van een tekst is en ik kan deze herkennen -ik herhaal, leer en oefen wat hoofdzaken- en hoofdgedachte zijn en hoe deze uit de tekst te halen zijn -ik leer wat de leesdoelen zijn en welke leesstrategie daarbij hoort. Ook leer ik welke aanpak ik het best kan hanteren -ik herhaal, leer en oefen wat een kernzin is in een alinea -ik herhaal, leer en oefen wat het tekstdoel is en voor welk publiek het is bedoeld -ik herhaal, leer en oefen wat de tekstverbanden opsomming, tegenstelling, voorbeeld, tijdsvolgorde en oorzaak-gevolg, conclusie en voorwaarde zijn en de bijbehorende signaalwoorden te herkennen -ik herhaal, leer en oefen wat feiten, meningen, argumenten en conclusies zijn en ik kan deze herkennen en in de tekst terug vinden -ik herhaal, leer en oefen welke functie de lay-out van een tekst heeft. -ik herhaal, leer en oefen wat de functies zijn van verschillende afbeeldingen</p>	<p>Leesvaardigheid B Ne-k401 Schriftelijk, 100 minuten SE-week: Ja AVE</p>	Ja	2

<p>-ik kan leesstrategieën hanteren: globaal lezen- zoekend lezen- intensief lezen</p> <p>-ik kan compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet: informatie afleiden uit de context- vragen naar betekenis- woordenboek gebruiken</p> <p>-ik kan de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen: titel - tussenkopjes- illustraties- lettertypes- tekst- en alinea- indeling</p> <p>-ik kan het schrijfdoel van de auteur aangeven: informatie verstrekken- overtuigen- een mening geven- tot handelen aanzetten- amuseren- gevoelens oproepen / uitdrukken</p> <p>-ik kan een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen.</p> <p>-ik kan van de kern van een tekst de hoofdgedachte van de verschillende tekstdelen geven en de functie van de delen benoemen.</p> <p>-ik kan uit een tekst de betekenis afleiden van een voor de strekking van de tekst belangrijk woord, belangrijke woordgroep of zin.</p> <p>-ik kan met behulp van een voorgestructureerde opdracht van een eenvoudige korte tekst een globale</p>	<p>-ik oefen met oude examenteksten met bijbehorende vragen om mij zodoende de wijze van vraagstelling eigen te maken</p> <p>-ik oefen om een examentekst binnen de gestelde tijd af te krijgen</p> <p>-ik krijg inzicht in mijn eigen kunnen; welk type vragen vind ik relatief makkelijk en welk type vragen vind ik lastig</p> <p>-ik leer teksten uit dagbladen te lezen (zowel digitaal als op papier) om te wennen aan de lengte van de teksten</p> <p>-ik leer</p>			
--	---	--	--	--

	<p>samenvatting geven, waarin hoofdonderwerp, hoofdgedachte en de gedachtegang in de tekst verwoord zijn.</p> <p>-ik kan op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen, zoals: oorzaak/ gevolg- doel/middel- algemene uitspraak- voorbeeld- tegenstelling- opsomming- voorwaarde- argumenten/ conclusie</p> <p>-ik kan talige middelen herkennen die een schrijver hanteert om zijn of haar doel te bereiken, zoals beeldspraak en ironie.</p> <p>-ik kan een oordeel geven over de tekst en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekstgegevens.</p>				
4.2	<p>Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 4.1</p> <p>Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 4.1</p> <p>Ne/k/7 Schrijfvaardigheid -ik kan schrijfstrategieën hanteren: een schrijfplan maken- informatie verwerven, verwerken en verstrekken- op basis van reacties en suggesties van anderen de tekst herschrijven.</p> <p>-ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet- omschrijvingen gebruiken- hulpmiddelen gebruiken zoals woordenboek, spellingcontrole</p>	<p>-ik leer de inhoud van een zakelijke e-mail schrijven</p> <p>-ik leer hoe de vorm van een zakelijke e-mail eruit ziet</p> <p>-ik leer de inhoud van een zakelijke brief schrijven</p> <p>-ik leer hoe de vorm van een zakelijke brief eruit ziet</p> <p>-ik leer wat het doel en nut van formulieren is</p> <p>-ik leer het verschil tussen een papieren en digitaal formulier invullen</p> <p>-ik leer hoe ik een formulier moet invullen</p> <p>-ik leer wat een verslag is</p> <p>-ik leer het verschil tussen een zakelijk en persoonlijk verslag</p> <p>-ik leer hoe ik een verslag moet schrijven</p> <p>-ik leer wat een overtuigende tekst is</p> <p>-ik leer meningen en argumenten in een tekst herkennen</p> <p>-ik leer hoe ik een overtuigende tekst moet schrijven</p> <p>-ik oefen met examenopgaven gericht op schrijven</p>	<p>Schrijfvaardigheid B Ne-k402 Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja</p> <p>AVE</p>	Ja	2

	<p>-ik kan het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen:- informatie geven - informatie vragen - overtuigen- een mening geven - tot handelen aanzetten</p> <p>-ik kan het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek:</p> <p>- taalgebruik: woordkeuze, toon, zinsbouw</p> <p>-lezerspubliek: directe omgeving, instanties, geadresseerden met een hogere status</p> <p>-ik kan conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alineaopbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging.</p> <p>-ik kan beschikbare elektronische hulpmiddelen in het schrijfproces gebruiken.</p>	<p>-ik weet op welke punten ik beoordeeld wordt tijdens het schoolexamen en het centrale examen</p> <p>-ik oefen met de wijze waarop ik een schrijfpdracht moet lezen</p> <p>-ik oefen mij te verbeteren op alle punten met behulp van gerichte feedback van de docent</p> <p>-ik heb inzicht in hoe lang ik over een schrijfpdracht doe</p> <p>-ik weet welke onderdelen van de schrijfpdracht ik relatief makkelijk en welke ik lastiger vind</p> <p>-ik oefen met digitale schrijfpdrachten zoals deze voorkomen in het centrale examen. Hierop krijg ik feedback van de docent</p>			
4.3	<p>Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 4.1</p> <p>Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 4.1</p> <p>Ne/k/4 Luister- en kijkvaardigheden</p> <p>-ik kan strategieën hanteren: globaal luisteren/kijken, zoekend luisteren/kijken, intensief luisteren/kijken</p> <p>-ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis</p>	<p>-ik leer te luisteren en te kijken door veelvuldig te oefenen klassikaal met oude Cito-opgaven.</p> <p>-ik leer van de docent welke denkstappen hij/zij onderneemt om tot het juiste antwoord te komen</p> <p>-ik oefen klassikaal, vanuit de methode Nieuw Nederlands, met behulp van aanwijzingen van de docent, om deze discipline onder de knie te krijgen</p> <p>-ik maak mij deze discipline eigen door individueel of in tweetallen te oefenen via eindexamensite.nl met het onderdeel kijken en luisteren, zowel in de klas als thuis</p>	<p>Luister- en kijkvaardigheid Ne-k403 Schriftelijk, 120 minuten SE-week: Ja AVE</p>	Nee	2

	<p>tekortschiet: informatie afleiden uit de context, vragen naar betekenis</p> <p>-ik kan het doel van de makers van een programma aangeven: informatie geven, overtuigen, een mening geven, tot handelen aanzetten, amuseren, gevoelens oproepen/uitdrukken</p> <p>-ik kan de belangrijkste elementen van een programma weergeven: hoofdonderwerp, hoofdgedachte, relatie tussen beeld en tekst</p> <p>-ik kan uit een programma de betekenis afleiden van een voor de strekking van het programma belangrijke uitspraak.</p> <p>-ik kan een oordeel geven over een programma en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekst-, beeld-, en geluidsgegevens.</p> <p>-ik kan een instructie uitvoeren.</p> <p>-ik kan de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt.</p> <p>Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 4.1</p> <p>Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 4.1</p> <p>Ne/k/8 Fictie</p>	<p>-ik krijg inzicht in hoe ik deze discipline beheers door de gerichte feedback van de docent, maar ook van een medeleerling door hierover in gesprek te gaan</p> <p>-ik train mijzelf om de verschillende fragmenten af te krijgen binnen de hiervoor gestelde tijd</p> <p>-ik weet, door veel te oefenen, wat mij te wachten staat op het schoolexamen over dit onderdeel</p> <p>-ik heb inzicht in welke onderdelen van deze discipline ik relatief makkelijk en lastig vind</p> <p>-ik leer verschillende soorten fictie kennen en herkennen</p> <p>-ik leer de verschillende kenmerken van fictie te herkennen en te verwoorden in het boekverslag</p> <p>-ik leer van de docent hoe ik een karakterbeschrijving kan maken en een uiterlijkbeschrijving en deze kan toepassen binnen het gelezen of bekeken fictiewerk</p>	<p>Fictie B Ne-k404 Praktische opdracht SE-week: Nee</p>	<p>Nee</p>	<p>2</p>
--	--	--	--	------------	----------

	<ul style="list-style-type: none"> -ik kan verschillende soorten fictiewerk herkennen. -ik kan de situatie en het denken en handelen van de personage in het fictiewerk beschrijven. -ik kan de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten. -ik kan de kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen. -ik kan relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren. -ik kan een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk. 	<ul style="list-style-type: none"> -ik leer het verschil te zien tussen de echte werkelijkheid en de geschetste werkelijkheid en ik kan deze verwoorden en opschrijven -ik leer hoe ik mijn eigen mening kan verwoorden en kan duiden doordat de docent dit met mij oefent zowel klassikaal door het voor te doen als individueel -ik leer hoe ik een boekverslag kan maken door de juiste informatie te zoeken en te gebruiken -ik krijg gerichte feedback met verbeterpunten op de door mij gemaakte verslagen 	<p>AVE</p>		
<p>Berekening cijfer schoolexamen: $((SE<code> \times <weging>) + (SE<code> \times <weging>)) / <weging\ totaal> = \text{cijfer SE vak}$</p>					

Betekenis van de afkorting AVE: Afsluitende Toets Voor Examenstof.

De eventuele herkansingen worden afgenomen na de laatste toetsweek en voor het Centraal Schriftelijk examen. De herkansingstoets wordt in dezelfde toetsvorm afgenomen als de oorspronkelijke toets.